

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจ้งเวียนผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินและคำแนะนำคณะกรรมการ
สาธารณสุข

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี นายกเทศมนตรีนครอุดรธานี
และนายกเทศมนตรีเมือง ทุกแห่ง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ ๑๕๘๔
ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด
๒. คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขฉบับที่ ๓/๒๕๕๙
เรื่อง การควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๑ ชุด
๓. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า กรมอนามัยได้แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการ
แผ่นดิน กรณีข้อร้องเรียนเหตุเดือดร้อนรำคาญจากกลิ่นมูลสุกรจากฟาร์มเลี้ยงสุกร โดยราชการส่วนท้องถิ่น
ในเขตพื้นที่ที่มีกรณีร้องเรียนดังกล่าวนั้นได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กำหนด
หลักเกณฑ์ใช้บังคับแก่การประกอบกิจการเป็นการทั่วไป ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นการเฉพาะสำหรับกิจการ
ฟาร์มเลี้ยงสุกร ทำให้การประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกรดังกล่าวไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ
อย่างแท้จริง เป็นผลให้เกิดกรณีร้องเรียนขึ้น ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดกรณีข้อร้องเรียนในลักษณะดังกล่าว
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้ราชการส่วนท้องถิ่นสำรวจในพื้นที่ว่ามีกิจการประเภทใดบ้าง
ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แล้วจึงออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นการเฉพาะเพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตราย
ต่อสุขภาพ อย่างเช่นกรณีร้องเรียนดังกล่าวข้างต้น ราชการส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น
ควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร โดยกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้ชัดเจนตามคำแนะนำของคณะกรรมการ
สาธารณสุขฉบับที่ ๓/๒๕๕๙ เรื่อง การควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ประกอบกับ
ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓
พฤศจิกายน ๒๕๕๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จังหวัดอุดรธานีพิจารณาแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดข้อร้องเรียนในลักษณะดังกล่าวข้างต้น
จึงขอให้อำเภอดำเนินการดังนี้

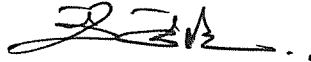
๑. แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีข้อร้องเรียน
เหตุเดือดร้อนรำคาญจากกลิ่นมูลสุกรจากฟาร์มเลี้ยงสุกรดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการออกข้อบัญญัติ/
เทศบัญญัติท้องถิ่น โดยสามารถศึกษาแนวทางการออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติท้องถิ่น และคำแนะนำของ
คณะกรรมการสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
<http://laws.anamai.moph.go.th>

๒. ขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจในพื้นที่ว่ามีกิจการประเภทใดบ้าง
ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้วจึงออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติท้องถิ่นเป็นการเฉพาะเพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตราย
ต่อสุขภาพให้ครอบคลุมทุกกิจการในเขตพื้นที่ของตนอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะกิจการที่มีคำแนะนำของคณะกรรมการ

สาธารณสุข ให้พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขมากำหนดไว้ใน
ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุมกิจการนั้นเป็นการเฉพาะ เพื่อลดปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญ
และผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี
เทศบาลนครอุดรธานี และเทศบาลเมืองทุกแห่งขอให้ดำเนินการเช่นเดียวกัน

ขอแสดงความนับถือ

(นายสิริชัย จินตาคหลวง)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร.๐ ๔๒๒๑ ๒๕๙๘

E-mail : dolaud๘๑@gmail.com

สุวิมล
พอ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี
 เลขรับที่ 6494
 วันที่ 4 ส.ย. 2561
 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
 โทร. 0-2554-1936
 โทรสาร 0-2554-1936

ที่ มท ๐๘๑๐.๕/๑๕๘๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทร. 0-2554-1936
โทรสาร 0-2554-1936

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจ้งเวียนผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินและคำแนะนำคณะกรรมการ
สาธารณสุข

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมอนามัย ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๒๕๒๑ จำนวน ๑ ชุด
ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑
- ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผผ ๐๘/๑๔๔๖ จำนวน ๑ ชุด
ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐
- ๓. ขั้นตอนการเข้าใช้ประโยชน์ข้อมูลประกอบการออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมอนามัย ได้แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีข้อร้องเรียนเหตุเดือดร้อน
 รำคาญจากกลิ่นมูลสุกรจากฟาร์มเลี้ยงสุกร โดยราชการส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่มีกรณีร้องเรียนดังกล่าว
 ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กำหนดหลักเกณฑ์ใช้บังคับแก่การประกอบกิจการ
 เป็นการทั่วไป ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะสำหรับกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกร ทำให้การประกอบกิจการ
 ฟาร์มเลี้ยงสุกรดังกล่าวไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามสุขลักษณะอย่างแท้จริง เป็นผลให้เกิดกรณีร้องเรียนขึ้น
 ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดกรณีข้อร้องเรียนในลักษณะดังกล่าว สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้ราชการ
 ส่วนท้องถิ่นสำรวจในพื้นที่ว่ามีกิจการประเภทใดบ้างที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แล้วจึงออกข้อบัญญัติท้องถิ่น
 เป็นการเฉพาะเพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ อย่างเช่นกรณีร้องเรียนดังกล่าวข้างต้น
 ราชการส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร โดยกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
 ให้ชัดเจนตามที่คณะกรรมการสาธารณสุขฉบับที่ ๓/๒๕๕๕ เรื่อง การควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ ๕
 กรกฎาคม ๒๕๕๕ ประกอบกับประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร
 ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงขอความอนุเคราะห์จังหวัด ดำเนินการดังนี้

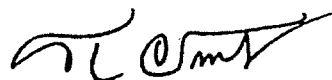
๑. แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีข้อร้องเรียน
 เหตุเดือดร้อนรำคาญจากกลิ่นมูลสุกรจากฟาร์มเลี้ยงสุกรดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เพื่อเป็นแนวทาง
 ปฏิบัติในการออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติท้องถิ่น โดยสามารถศึกษาแนวทางการออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ
 ท้องถิ่น และคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหาร
 กฎหมายสาธารณสุข <http://laws.anamai.moph.go.th> รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๒. ขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจในพื้นที่ว่ามีกิจการประเภทใดบ้าง
 ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้วจึงออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติท้องถิ่นเป็นการเฉพาะเพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตราย
 ต่อสุขภาพให้ครอบคลุมทุกกิจการในเขตพื้นที่ของตนอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะกิจการที่มีคำแนะนำของคณะกรรมการ

สาธารณสุข ให้พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขมากำหนดไว้ใน
ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุมกิจการนั้นเป็นการเฉพาะ เพื่อลดปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญ
และผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยันตรโกวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๔
โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๐๖๖

สสส.
เลขรับ..... ๑๕๕
วันที่ ๒๒ มี.ค. ๒๕๖๑
เวลา.....

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ..... 15227
วันที่ 22 มี.ค. 2561
เวลา.....

ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๒๕๒๑

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจ้งเวียนผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินและคำแนะนำคณะกรรมการสาธารณสุข
เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่ ผผ ๐๘/๑๔๔๖ จำนวน ๑ ฉบับ
ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐

ด้วยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้มีหนังสือที่ ผผ ๐๘/๑๔๔๖ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีข้อร้องเรียนเหตุเดือดร้อนรำคาญจากกลิ่นมูลสุกรจากฟาร์มเลี้ยงสุกร โดยราชการส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่มีกรณีร้องเรียนดังกล่าว นั้น ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กำหนดหลักเกณฑ์ใช้บังคับแก่การประกอบกิจการเป็นการทั่วไป ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นการเฉพาะสำหรับกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกร ทำให้การประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกรดังกล่าวไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามสุขลักษณะอย่างแท้จริง เป็นผลให้เกิดกรณีร้องเรียนขึ้น ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดกรณีข้อร้องเรียนในลักษณะดังกล่าว สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้ราชการส่วนท้องถิ่นสำรวจในพื้นที่ว่ามีกิจการประเภทใดบ้างที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แล้วจึงออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นการเฉพาะเพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ อย่างเช่นกรณีร้องเรียนดังกล่าวข้างต้น ราชการส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร โดยกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้ชัดเจนตามที่คณะกรรมการสาธารณสุขฉบับที่ ๗/๒๕๕๙ เรื่อง การควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ประกอบกับประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

กรมอนามัย จึงขอความอนุเคราะห์แจ้งเวียนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และขอความร่วมมือให้ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้ครอบคลุมทุกกิจการในเขตพื้นที่ของตนอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะกิจการที่มีคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ให้พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมกิจการนั้นเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญ และผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้ ทั้งนี้ สามารถศึกษาแนวทางการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข <http://laws.anamai.moph.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอความอนุเคราะห์ในการแจ้งเวียนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังกัดหน่วยงานของท่านด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

๑๕๕ ธีวันดา

(นายदनัย ธีวันดา)

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๒๑๙

โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๘๑๘๐

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอนามัย

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการบริการงานท้องถิ่น
เลขรับ..... 3957
วันที่ ๒๒ มี.ค. ๒๕๖๑
เวลา.....

ด่วนที่สุด

ที่ ผอ ๐๘/๑๕๕๖

ผู้อำนวยการกองกลาง
เลขรับ 5837
วันที่ 17-10-๖๐
เวลา 9:49

นท.เอก การชั่งน้ำหนัก
เลขรับ 2705
วันที่ ๑๗ ต.ค. ๒๕๖๐
เวลา 16:18:๕๐

กระทรวงสาธารณสุข
เลขรับ 5875
วันที่ ๑๗ ต.ค. ๒๕๖๐
เวลา ๐๙:๐๕

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
 อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
 ๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
 เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

กลุ่มสาร
เลขรับ 1
วันที่ 17/10/60
เวลา 2

๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
วันที่ 98317
วันที่ 1๓/10/๖๐
เวลา 12:13:๕๖

กรมอนามัย
เลขรับ 78317
วันที่ 18 ต.ค. 2560
เวลา 07:๒๕:๒๖

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ด้วยนายพล ตาธรรม และชาวบ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านเรือน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้พิจารณา สอบสวนหาข้อเท็จจริงและแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อน กรณีผู้ร้องเรียนและคณะ ได้รับความเดือดร้อนเรื่องกลิ่นมูลสุกรจากฟาร์มเลี้ยงสุกร L.A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ ซึ่งผู้ร้องเรียนและคณะได้ร้องเรียนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือน อำเภอป่าซาง และศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดลำพูน ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ แล้ว แต่ปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไข

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า ผู้ตรวจการแผ่นดิน (พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์) ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้พิจารณาคำร้องเรียน ข้อเท็จจริงจากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง บทบัญญัติของกฎหมาย ประกอบกับการลงพื้นที่แล้วเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือน จังหวัดลำพูน ได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้กับผู้ประกอบการฟาร์มเลี้ยงสุกร L.A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อเกิดกรณีร้องเรียนเรื่องกลิ่นเหม็นจากฟาร์มสุกร L.A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือนจึงได้ชะลอการออกใบอนุญาตและร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหากลิ่นมูลสุกรจากฟาร์มเลี้ยงสุกร L.A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง และจัดส่งเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรในฟาร์มเข้าไปให้คำแนะนำกับฟาร์มเลี้ยงสุกร L.A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ และตรวจสอบการแก้ไขปัญหาเป็นระยะ เพื่อลดผลกระทบจากกลิ่นเหม็น โดยขณะเกิดกรณีร้องเรียน พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับแล้ว และการประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกร L.A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือน เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดไว้ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือนจึงได้พิจารณาต่อใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประจำปี ๒๕๕๙ ให้ฟาร์มเลี้ยงสุกร L.A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ แบบมีเงื่อนไข

เนื่องจากผู้ร้องเรียนและคณะยังคงได้รับปัญหากลิ่นเหม็นจากฟาร์มเลี้ยงสุกร L.A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการผู้ร้องเรียนและคณะ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยขอความร่วมมือจากกรมควบคุมมลพิษในการร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อจัดทำคำแนะนำให้ฟาร์มเลี้ยงสุกร L.A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ นำไปปฏิบัติ ซึ่งคณะกรรมการ

/ตรวจสอบ...

“ความล่าช้า คือความไม่เป็นธรรม”

ตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตรวจสอบและรายงานผลว่าฟาร์มเลี้ยงสุกร L. A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาตามข้อเสนอแนะแล้ว จึงเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือนได้ร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาร้องเรียนดังกล่าวมาโดยตลอดระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ร้องเรียนและคณะได้รับทราบผลการแก้ไขปัญหา และแจ้งต่อสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินว่ากลิ่นจากฟาร์มเลี้ยงสุกร ใน A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ ได้เบาบางลง ผู้ร้องเรียนและคณะ มีความพึงพอใจมาก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือนจึงได้ต่อไปอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้แก่ผู้ประกอบการฟาร์มเลี้ยงสุกร L. A. ฟาร์ม CPF. ๘๔ แล้ว ดังนั้นจึงยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงที่จะรับฟังได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือน จังหวัดลพบุรี ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายตามมาตรา ๓๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียนนี้ตามมาตรา ๒๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน

ทั้งนี้ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือน จังหวัดลพบุรี ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ - ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือน เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ใช้บังคับแก่การประกอบกิจการเป็นการทั่วไป มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นการเฉพาะสำหรับกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกร เมื่อผู้ประกอบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวกำหนดไว้ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือนจึงต้องพิจารณาออกใบอนุญาตให้ โดยที่การประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกรดังกล่าวมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์อย่างแท้จริง เป็นผลให้เกิดกรณีร้องเรียน อย่างไรก็ตาม มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้ "เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ก็ได้" ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดกรณีความร้องเรียนอีก ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการให้ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรม เสนอแนะให้กระทรวงสาธารณสุขในฐานะผู้รักษากฎหมายพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าว โดยกำหนดให้แต่ละท้องถิ่นสำรวจในพื้นที่ที่มีกิจการประเภทใดบ้างที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แล้วจึงออกข้อบัญญัติใช้บังคับเฉพาะกิจการ อย่างเช่นกรณีร้องเรียน ต้องพิจารณาออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเรือน เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๑ ประเภทฟาร์มเลี้ยงสุกร โดยกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้ชัดเจนตามที่คณะกรรมการสาธารณสุขฉบับที่ ๗/๒๕๕๔ เรื่อง การควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ประกอบกับประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

๑) เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เพื่อโปรดทราบและพิจารณาในเชิงการขอ
จะเป็นพระคุณ กรร. อ.

ขอแสดงความนับถือ

๒) มอบหมาย *อ.เจษฎา* ดำเนินการ

อ.เจษฎา

อ.เจษฎา

อ.เจษฎา

(นางอารีย์ นุกุลกิจ)

(นายรักษเกชา แฉ่ฉ่าย)

(นายไอลาส์ การยักวินพงศ์)

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการกองกลาง

เลขานุการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

หน้ากสมการกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๓๘๕
๑๗ ต.ค. ๒๕๖๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๐๖ www.ombudsman.go.th

๑๗ ต.ค. ๒๕๖๐

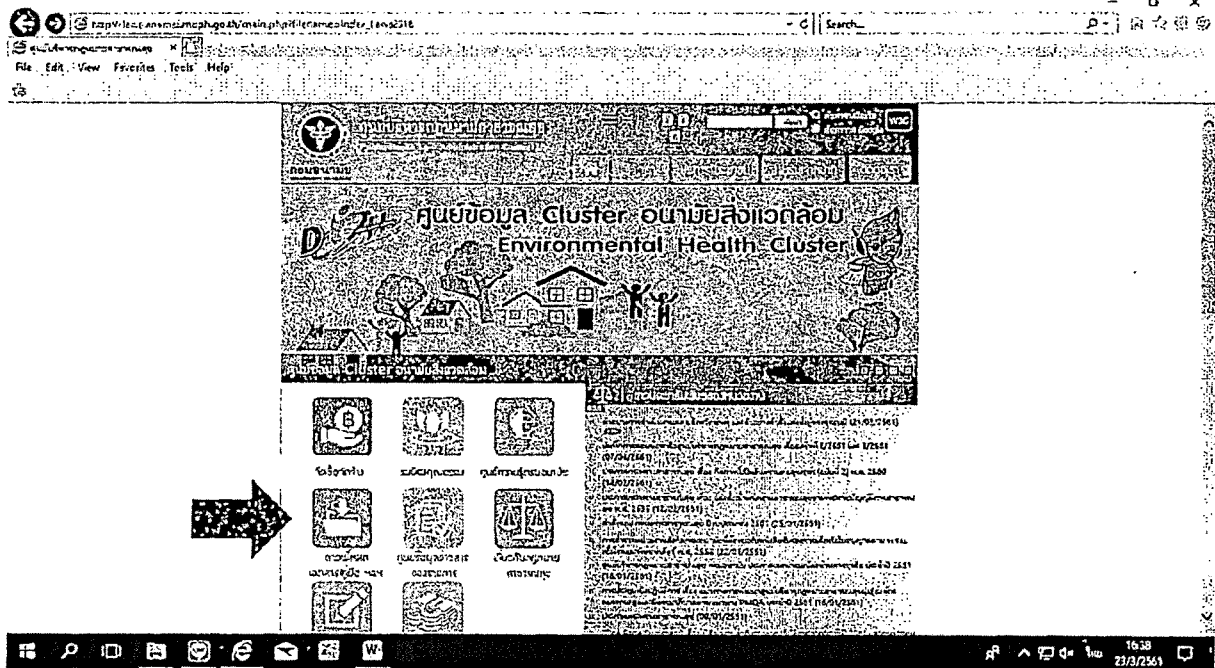
“ความลาช้า คือความไม่เป็นธรรม”

ขั้นตอนการเข้าใช้ประโยชน์ข้อมูลประกอบการออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้ครอบคลุมทุกกิจการในเขตพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสม

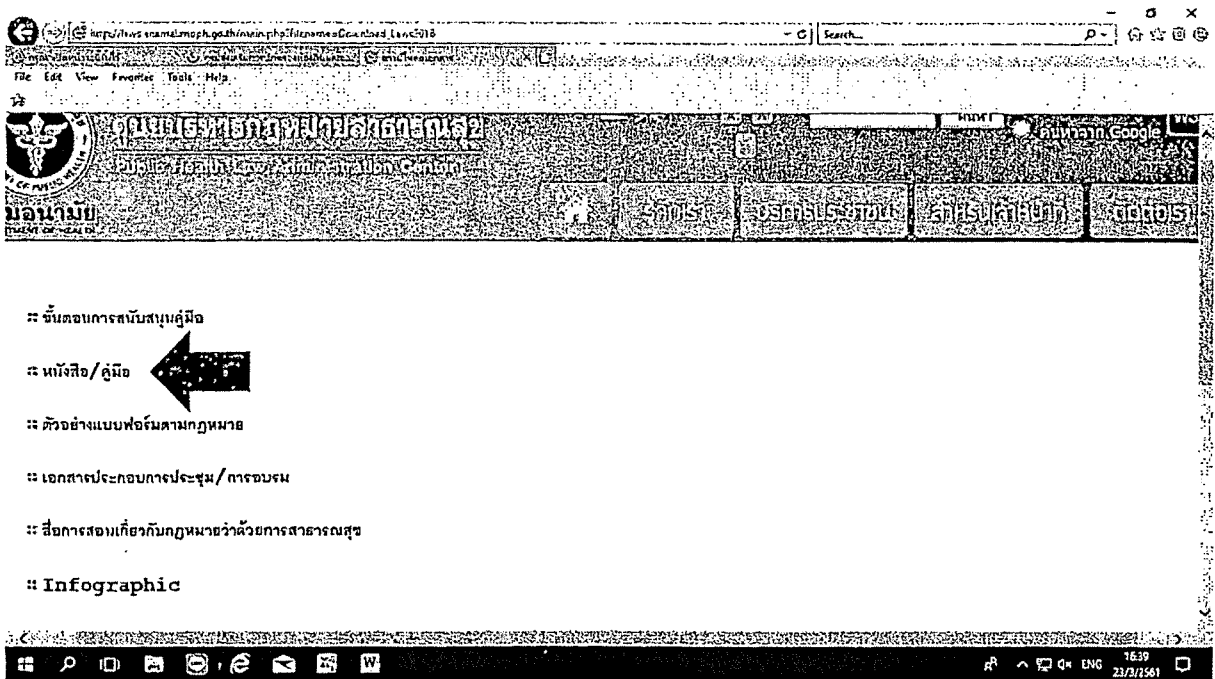
<http://laws.anamai.moph.go.th>

เมนูดาวน์โหลดเอกสารคู่มือ ฯลฯ

๑. เลือก “ดาวน์โหลดเอกสาร คู่มือ ฯลฯ”

๒. เลือก “หนังสือ/คู่มือ”

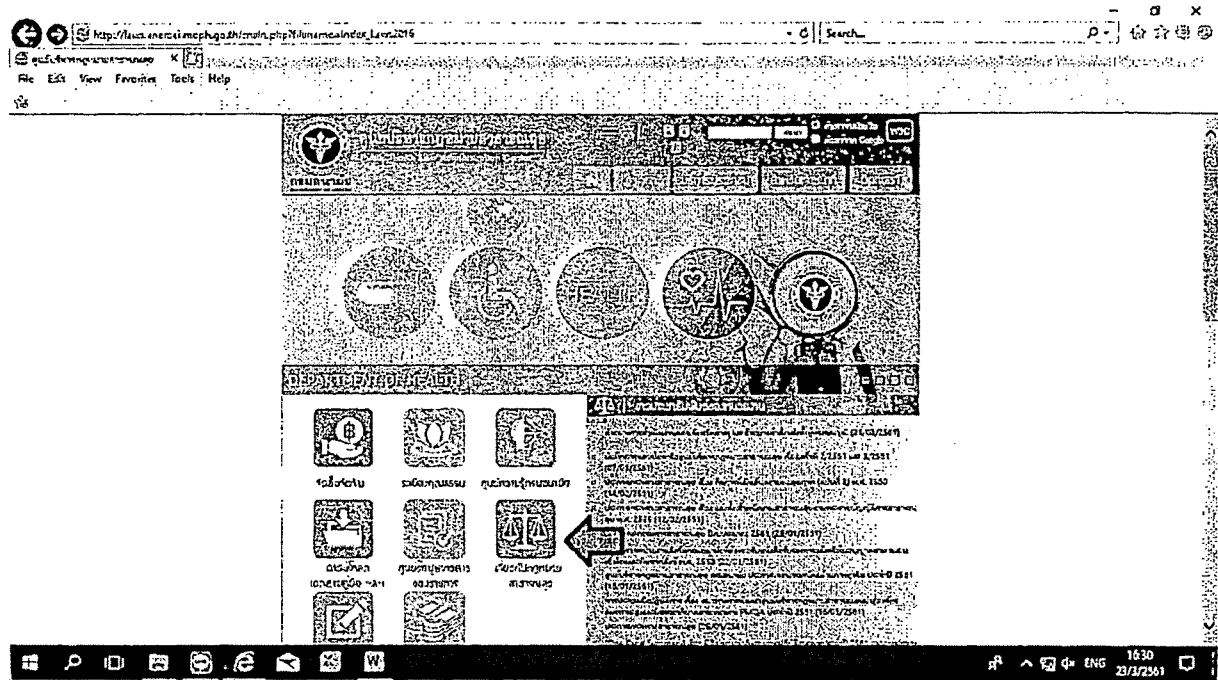
๓. เลือกใช้ประโยชน์ จาก

- (๑) คู่มือแบบการร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๒) ตัวอย่างร่างข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓) ตัวอย่างร่างเทศบัญญัติ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

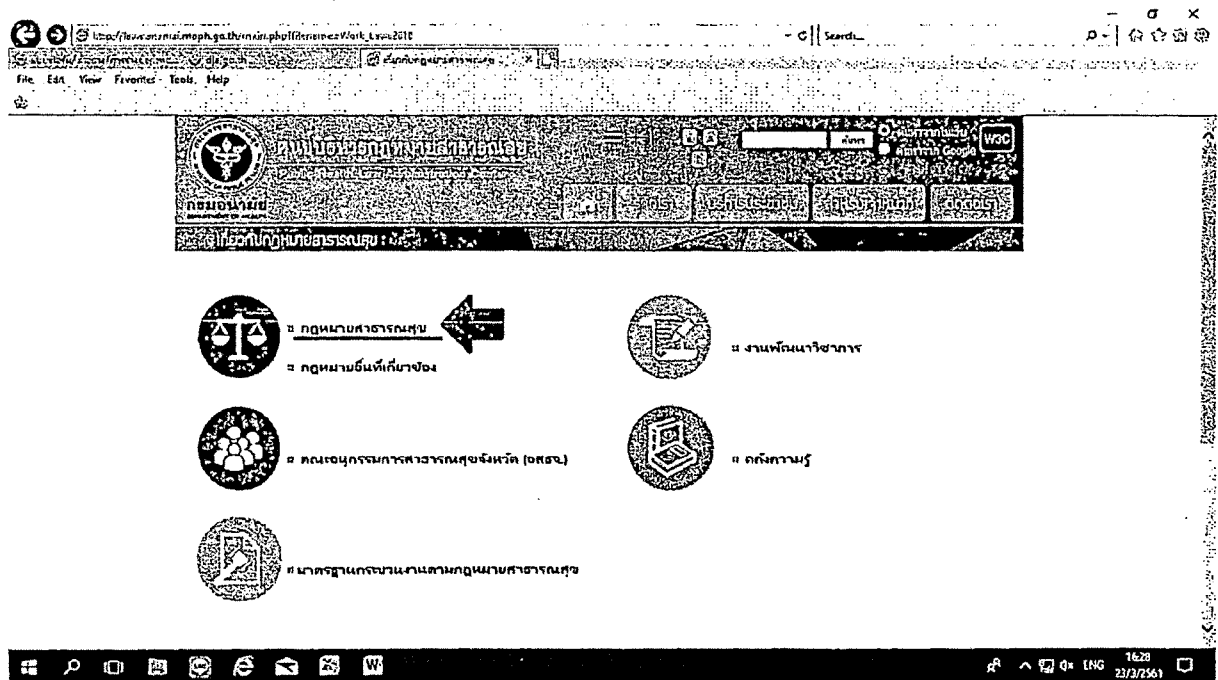

เมนูเกี่ยวกับกฎหมายสาธารณสุข

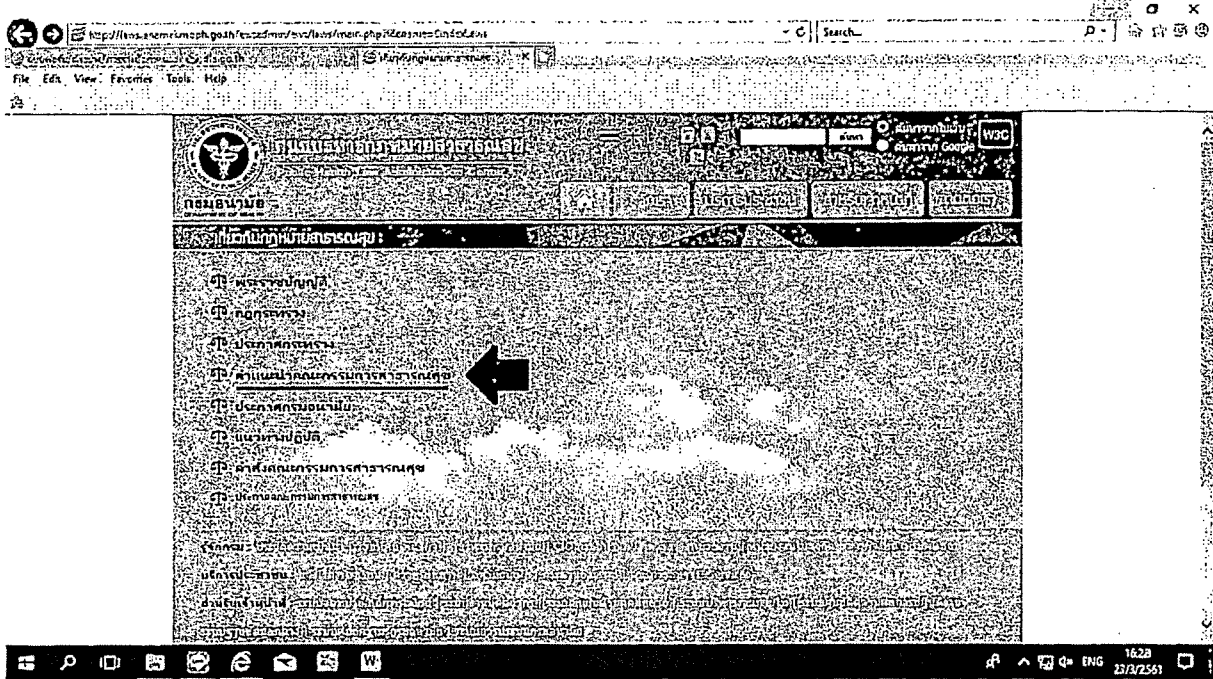
๑. เลือก “เกี่ยวกับกฎหมายสาธารณสุข”

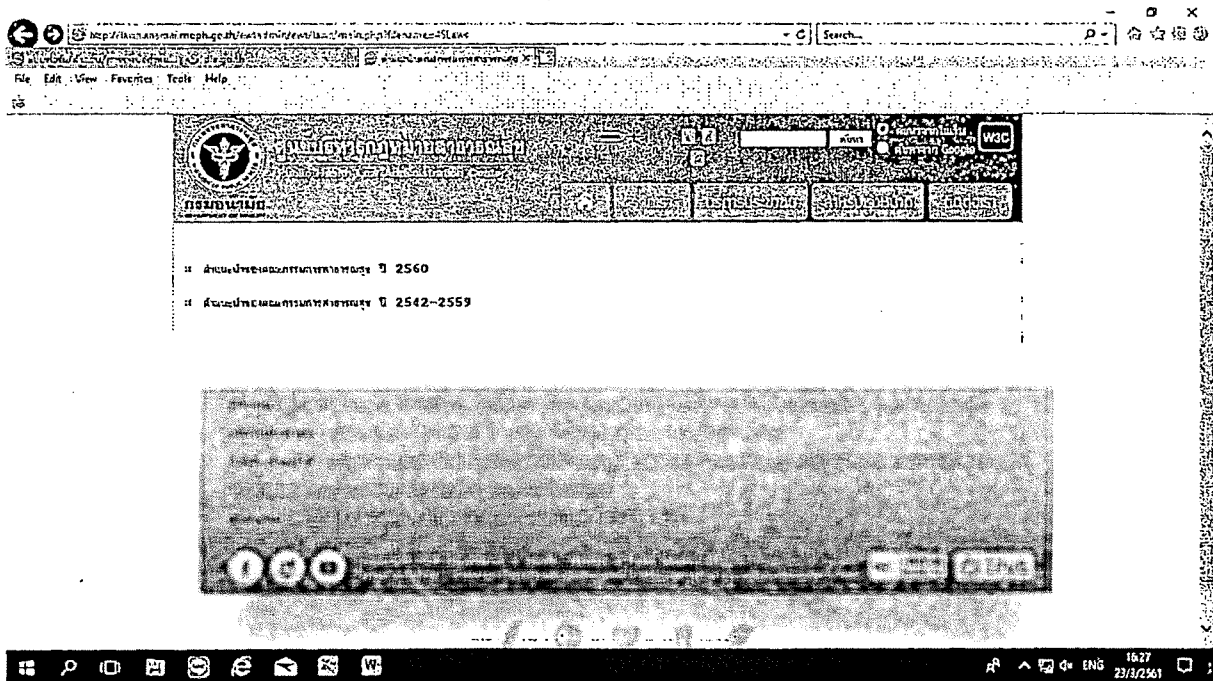
๒. เลือก “กฎหมายสาธารณสุข”

๓. เลือก “คำแนะนำคณะกรรมการสาธารณสุข”

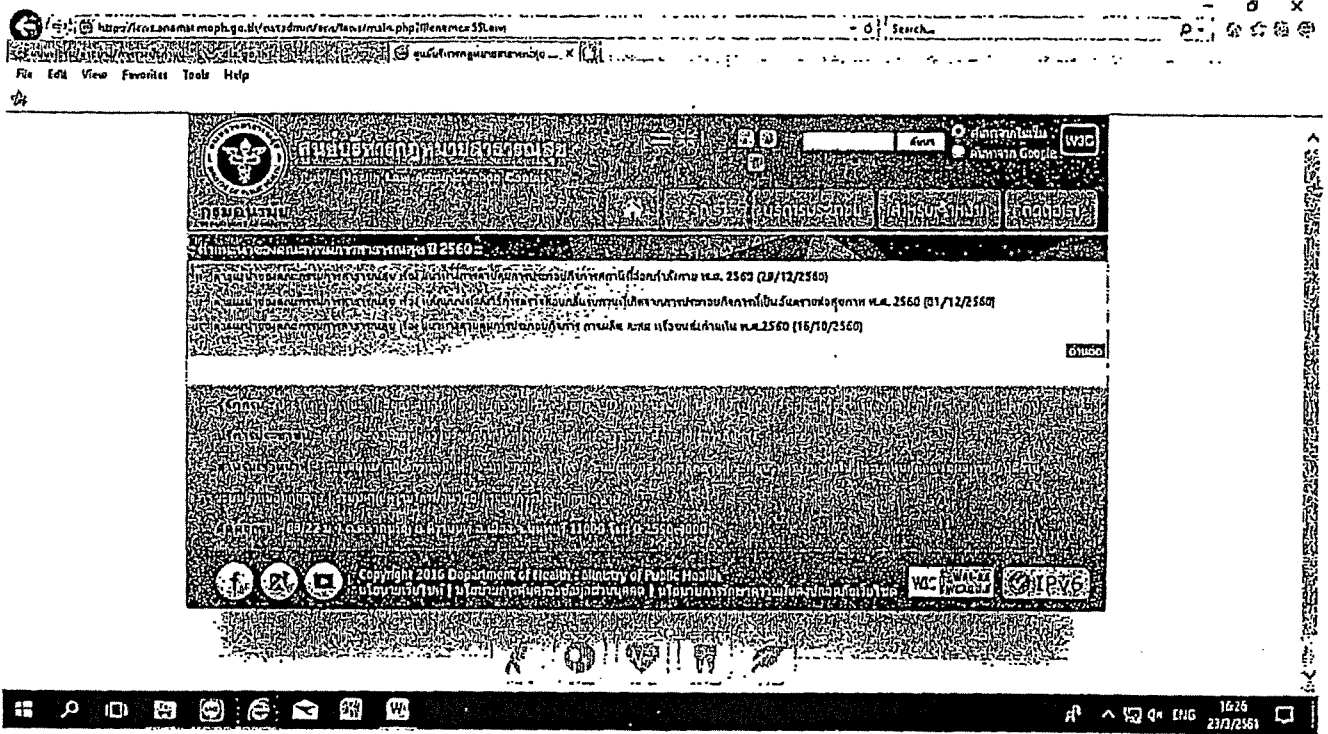
๔. เลือก “คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ปี”

๕. เลือกใช้ประโยชน์จากคำแนะนำคณะกรรมการสาธารณสุขในแต่ละเรื่อง

The screenshot shows the website of the Thai Health Promotion Foundation (THPF). The header includes the THPF logo and the text "มูลนิธิส่งเสริมสุขภาพไทย" (Thai Health Promotion Foundation). Below the header, there is a main content area with a prominent notice. The notice is titled "คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ปี 2560" (Public Health Committee Recommendations 2017). The text of the notice discusses the importance of maintaining public health and safety, particularly in the context of the Thai government's policies regarding public health and safety. The notice is dated 2560 (2017). The website footer includes social media icons for Facebook, YouTube, and Twitter, along with the copyright information: "Copyright 2016 Department of Health, Ministry of Public Health, Thailand." The browser's address bar shows the URL "http://www.thpf.go.th/wardmit/section/wardmit.php?Penname=55Levi". The browser's status bar at the bottom shows the system tray with the date 23/3/2561 and time 16:28.

๕. เลือกใช้ประโยชน์จากคำแนะนำคณะกรรมการสาธารณสุข ในแต่ละเรื่อง

The image shows a screenshot of a web browser displaying a Thai government website. The browser's address bar shows the URL: <https://ico.lanet.moph.go.th/extra/extra/extra/male.php?language=33&lang>. The website header includes the logo of the Department of Health and the text "กรมสุขภาพอนามัย กรุงเทพมหานคร". Below the header, there are several sections of text, but they are almost entirely obscured by heavy black noise and artifacts. Some legible text includes "กรมสุขภาพอนามัย กรุงเทพมหานคร" and "Copyright 2016 Department of Health - Ministry of Public Health". At the bottom of the page, there are logos for "VOC", "WORLD", and "1676 23/7/2558". The Windows taskbar at the bottom shows the system tray with the date and time "16:26 23/7/2558".

สำเนาฉบับ

คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข

ฉบับที่ 3 / 2549

เรื่อง การควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร

การประกอบกิจการเลี้ยงสุกร เป็นลักษณะหนึ่งของการประกอบกิจการการเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลื้อยคลานหรือแมลง ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 5/2538 ตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 การประกอบกิจการประเภทนี้ อาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านต่าง ๆ เนื่องจากเป็นแหล่งแพร่พันธุ์สัตว์และแมลงนำโรค เช่น หนู แมลงวัน แมลงสาบ หรือปัญหาเหตุรำคาญจากกลิ่นเหม็น น้ำเสีย และเสียง นอกจากนี้ยังอาจมีผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานในสถานที่เลี้ยงสุกรอีกด้วย เช่น อันตรายอันทำให้เกิดบาดแผล โรคผิวหนัง มือ เท้าเปื่อย เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการประกอบกิจการประเภทนี้สามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของคนที่ทำงานและมีผลกระทบต่อชุมชน

กอปรกับในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มักจะมีการประกอบกิจการเลี้ยงสุกรอยู่ทั่วไป บางแห่งได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลานาน และอยู่ในเขตชุมชน จำเป็นต้องมีการปรับปรุงด้านสุขลักษณะให้เหมาะสม เพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ดังนั้นคณะกรรมการสาธารณสุข จึงได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ 42-2/2549 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2549 เห็นชอบให้ออกคำแนะนำแก่ราชการส่วนท้องถิ่น และเจ้าพนักงานท้องถิ่นเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 10(3) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 คณะกรรมการสาธารณสุข จึงออกคำแนะนำไว้ดังนี้

ข้อ 1 กรณีที่ในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใด มีการประกอบกิจการเลี้ยงสุกร ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้กิจการดังกล่าว เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นได้ ตามมาตรา 32 (1) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ข้อ 2 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานประกอบกิจการข้างต้น ราชการส่วนท้องถิ่นควรเร่งดำเนินการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขทั่วไป ให้ผู้ดำเนินการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการ และมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ ตามมาตรา 32 (2) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ตามหลักเกณฑ์ในการควบคุมการประกอบกิจการเลี้ยงสุกรที่แนบมาพร้อมนี้

ข้อ 3 สถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตที่กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารมีผลใช้บังคับ หรือสถานประกอบกิจการที่เข้าข่ายเป็นโรงงาน หรือมีการประกอบกิจการเกี่ยวกับวัตถุอันตรายหรือกิจการอื่น จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยกรนั้น และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยแล้วแต่กรณี

ข้อ 4 กรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นว่าด้วยการควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ และประชุมชี้แจงข้อกำหนดของท้องถิ่นดังกล่าว เพื่อให้ผู้ประกอบการได้ทราบ โดยทั่วกันด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้ต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2549

(นายปราชญ์ บุณยวงศ์วิโรจน์)

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

On

8/7/09

8-80-48

หลักเกณฑ์ในการควบคุมการประกอบกิจการเลี้ยงสุกร

1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้ง

1.1 สถานที่ตั้งควรอยู่ห่างจากชุมชน ศาสนสถาน โบราณสถาน สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล หรือสถานที่อื่น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ในระยะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และไม่ก่อเหตุรำคาญต่อชุมชน โดยควรมีระยะห่างจากสถานที่ที่กล่าวข้างต้นและแหล่งน้ำสาธารณะในระยะทางดังต่อไปนี้

(1) สำหรับสถานประกอบกิจการเลี้ยงสุกรน้อยกว่า 50 ตัว ควรมีระยะห่างในระยะที่ไม่ก่อให้เกิดความรำคาญต่อชุมชนใกล้เคียง

(2) สำหรับสถานประกอบกิจการเลี้ยงสุกร ตั้งแต่ 50-500 ตัว ควรมีระยะห่างไม่น้อยกว่า 200 เมตร

(3) สำหรับสถานประกอบกิจการเลี้ยงสุกรเกินกว่า 500 ตัว ควรมีระยะห่างไม่น้อยกว่า 1,000 เมตร

1.2 สถานประกอบกิจการเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากโรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดค้าสัตว์ ตั้งแต่ 5 กิโลเมตร ขึ้นไป

1.3 จัดให้มีบริเวณเลี้ยงสุกรเป็นสัดส่วน และอยู่ห่างเขตที่ดินสาธารณะหรือที่ดินต่างเจ้าของและต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคาหรือสิ่งใดปกคลุม โดยรอบบริเวณเลี้ยงสุกรนั้นไม่น้อยกว่า 20 เมตรทุกด้านเว้นแต่ด้านที่มีแนวเขตที่ดินติดต่อกับที่ดินของผู้ประกอบกิจการประเภทเดียวกันตามข้อกำหนดนี้

1.5 สถานประกอบกิจการเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่บริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขัง

2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของโรงเรือนเลี้ยงสัตว์และส่วนประกอบ

2.1 โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ต้องเป็นอาคารเอกเทศ มั่นคงแข็งแรง มีลักษณะเหมาะสมแก่การเลี้ยงสัตว์ ไม่มีการพักอาศัยหรือประกอบกิจการอื่นใด

2.2 พื้นโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ทำด้วยวัสดุแข็งแรง พื้นผิวเรียบทำความสะอาดง่าย มีความลาดเอียงที่เหมาะสมให้น้ำหรือสิ่งปฏิกูลไหลลงทางระบายได้โดยสะดวก

2.3 หลังคาทำด้วยวัสดุแข็งแรง มีความสูงจากพื้นที่เหมาะสม และมีช่องทางให้แสงสว่างหรือแสงแดดส่องภายในอาคารอย่างทั่วถึง

2.4 โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ต้องมีที่ขังและที่ปล่อยสัตว์กว้างขวางเพียงพอ คอกสัตว์กันเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนสัตว์ ไม่ให้สัตว์อยู่อย่างแออัด

2.5 จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ และมีการระบายอากาศดี

2.6 ถนนภายในสถานประกอบกิจการต้องใช้วัสดุคงทน มีความกว้างเหมาะสม สะดวกในการขนส่งลำเลียงอุปกรณ์ อาหารสัตว์ รวมทั้งผลผลิตเข้าและออกภายในสถานประกอบกิจการ

2.7 สถานที่เก็บอาหารและโรงผสมอาหารควรจัดเป็นสัดส่วนและถูกหลักสุขาภิบาล

3. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้

3.1 อาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

3.2 ควรมีสถานที่เก็บอาหารแยกเป็นสัดส่วน จัดให้เป็นระเบียบและมีการดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

3.3 ต้องมีที่เก็บรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ในการทำงานเป็นสัดส่วน เหมาะสมและเป็นระเบียบเรียบร้อย

3.4 เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ รวมถึงสวิทช์และสายไฟต่างๆต้องได้รับการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี

3.5 ต้องจัดให้มีน้ำดื่มที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานน้ำดื่มไว้บริการสำหรับผู้ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ ตั้งอยู่ในบริเวณที่แยกออกจากโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และลักษณะการจัดบริการน้ำดื่มต้องไม่ก่อให้เกิดความสกปรกหรือการปนเปื้อน เช่น ใช้ระบบน้ำกด ใช้แก้วส่วนตัว ใช้แก้วกระดาษที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง ใช้แก้วส่วนกลางที่ใช้ดื่มเพียงครั้งเดียวแล้วนำไปล้างทำความสะอาดก่อนนำมาใช้ใหม่ หรือวิธีอื่น

3.6 ต้องจัดให้มีน้ำใช้ที่สะอาดได้มาตรฐาน และมีปริมาณเพียงพอกับปริมาณน้ำใช้ในแต่ละวัน

3.7 กรณีที่สถานประกอบกิจการผลิตน้ำใช้เอง ควรตรวจสอบดูแลคุณภาพน้ำดิบให้สะอาด ตรวจสอบระบบท่อน้ำและทำความสะอาดภาชนะเก็บกักน้ำอยู่เสมอ และปรับปรุงคุณภาพน้ำให้มีคุณภาพดีอยู่เสมอ

4. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน

4.1 ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มต้องมีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อ หรือโรคที่ส่งผลกระทบต่อ โรคที่เกี่ยวข้องกับทางเดินอาหาร ทางเดินหายใจ หู น้ำหนัก และบาดแผลติดเชื้อ หรือไม่เป็นพาหะนำโรคติดต่อ ได้แก่ วัณโรค อหิวาตกโรค ไข้รากสาดน้อย บิด สุกใส หัด คางทูม วัณโรค อหิวาต์ อหิวาต์ โรคพยาธิ และโรคผิวหนังที่น่ารังเกียจ เป็นต้น หากผู้ปฏิบัติงานป่วยด้วยโรคติดต่อดังกล่าว ต้องหยุดพักรักษาให้หาย

4.2 ผู้ปฏิบัติงานต้องได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี

4.3 ผู้ปฏิบัติงานควรได้รับการอบรมในเรื่องเกี่ยวกับสุขอนามัย

4.4 ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มจะต้องปฏิบัติดังนี้

- (1) ล้างทำความสะอาดมือทุกครั้งก่อนเข้าหรือออกจากฟาร์ม และภายหลังออกจากห้องส้วมและจับต้องสิ่งปนเปื้อนต่าง ๆ
- (2) ควรสวมใส่ชุดปฏิบัติงานที่สะอาดเหมาะสมในแต่ละกิจกรรมที่ปฏิบัติ
- (3) ในกรณีที่มีบาดแผล ต้องปิดแผลด้วยที่ปิดแผล ถ้ามีบาดแผลที่มีมือต้องสวมใส่ถุงมือหรือปลอกนิ้วขณะปฏิบัติงาน

5. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย มูลฝอย สิ่งปฏิกูล

- 5.1 ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน โดยใช้วิธีการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมทางระบายน้ำไม่อุดตัน
- 5.2 น้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วต้องมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งให้ได้เกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้ง ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ก่อนปล่อยออกสู่ภายนอกสถานประกอบการ
- 5.3 ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล เหมาะสมและเพียงพอ
- 5.4 ต้องมีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดด้วยวิธีการฝัง เผาอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่นว่าด้วยการนั้น
- 5.5 ต้องทำความสะอาด กวาด ล้างพื้น โรงเรือนเลี้ยงสัตว์และบริเวณโดยรอบโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ให้สะอาดทุกวัน ต้องจัดให้มีที่กักเก็บมูลสัตว์โดยเฉพาะ เพื่อป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญอันเนื่องมาจากกลิ่นและไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงนำโรค
- 5.6 ห้ามทิ้งมูลสัตว์หรือมูลฝอยในที่ดินของตนเอง ที่สาธารณะหรือแหล่งน้ำสาธารณะ
- 5.7 ต้องมีห้องน้ำและห้องส้วมตามลักษณะและจำนวนที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และบำบัด หรือการกำจัดสิ่งปฏิกูลถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล
- 5.8 ภายในห้องน้ำและห้องส้วมควรมีวัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- 5.9 ต้องดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำและห้องส้วมเป็นประจำทุกวัน ที่ปฏิบัติงาน

6. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการแหล่งแพร่เชื้อโรคหรือสัตว์และแมลงนำโรค

- 6.1 ต้องมีการป้องกันโรคติดต่อที่เกิดจากสัตว์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม และถูกต้อง
- 6.2 การกำจัดซากสัตว์ ให้ใช้วิธีเผา หรือฝังเพื่อป้องกันการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลงนำโรค ดังนี้

(1) การกำจัดซากสัตว์โดยการฝังต้องมีเนื้อที่เพียงพอ และอยู่ในบริเวณน้ำท่วมไม่ถึงโดยฝังซากลึกจากผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคที่เหมาะสมทำการราดหรือโรยบนส่วนต่างๆ ของซากสัตว์จนทั่ว และกลบหลุมดิน

(2) การกำจัดซากสัตว์โดยการเผาต้องมีสถานที่เผาหรือเตาเผาอยู่ในบริเวณที่เหมาะสมในการใช้เผาซากจนหมด การเผาต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษหรือเหตุรำคาญ

(3) สถานที่กำจัดซากสัตว์ต้องห่างจากบริเวณอาคาร หรือ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ อาคารสำนักงาน อาคารพักอาศัย

6.3 ต้องมีการควบคุมป้องกันสัตว์และแมลงนำโรคในฟาร์มไม่ให้มีจำนวนมากจนก่อให้เกิดความเสี่ยงในการแพร่เชื้อโรคติดต่อ หรือก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อผู้อยู่ในที่ใกล้เคียง

6.4 กรณีที่มีการระบาดของโรคติดต่อที่เกี่ยวกับสัตว์ในเขตพื้นที่ ต้องจัดให้มีวิธีการควบคุมป้องกันมิให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคในสถานที่เลี้ยงสัตว์ ทั้งในตัวสัตว์ อาหาร น้ำใช้ คนเลี้ยงและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

7. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย และการป้องกันเหตุรำคาญ

7.1 ควรจัดให้มีห้องเก็บสารเคมี น้ำยาฆ่าเชื้อหรือสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออับศึภัยได้ง่ายโดยเฉพาะ ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

7.2 ควรจัดให้มีห้องพยาบาลหรือชุดปฐมพยาบาลที่ครบรายการไว้ในสถานประกอบการ กิจการและพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

7.3 ระดับเสียงในสถานประกอบการเลี้ยงสุกร ในเวลากลางวัน ต้องมีระดับเสียงเฉลี่ย 8 ชั่วโมง ไม่เกิน 90 เดซิเบล(เอ) ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

7.4 ระดับความเข้มข้นของก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์และก๊าซแอมโมเนีย บริเวณคอกเลี้ยงสัตว์ต้องไม่เกินค่ามาตรฐานตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

7.5 วิธีการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการให้ใช้วิธีการตรวจวัดของหน่วยงานราชการไทย ในกรณีที่ไม่มีวิธีการตรวจวัดที่เป็นมาตรฐานกำหนดไว้ ให้ใช้วิธีการตรวจวัดที่ห้องดินยอมรับ

7.6 ควรควบคุมป้องกันกิจกรรมต่างๆ ของสถานประกอบการมิให้มีกลิ่น น้ำเสีย เขม่าควัน เสียง ฝุ่น และความร้อน เป็นต้น ที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนเป็นเหตุรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของแรงงานและผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงหรืออยู่ในเส้นทางการสัญจรของสถานประกอบการ

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง มาตรฐานฟาร์มโคนมและการผลิตน้ำนมดิบของประเทศไทย
พ.ศ.2542

โดยที่เป็นการ สมควรกำหนดมาตรฐานฟาร์มโคนมและการผลิตน้ำนมดิบของประเทศไทย เพื่อเป็น
ประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพ การอำนวยความสะดวกของการค้าและการคุ้มครองผู้บริโภคตลอดถึงการ
จัดการด้านสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศกำหนดมา มาตรฐานฟาร์ม
โคนมและการผลิตน้ำนมดิบของประเทศไทย ไว้ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ.2542

(นาย pongpol อดิเรกสาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรฐานฟาร์มโคนมและการผลิตน้ำนมดิบ

1. คำนำ

มาตรฐานฟาร์ม โคนมและการผลิตน้ำนมดิบ กำหนดเป็นมาตรฐานเพื่อให้ฟาร์มโคนมที่ต้องการขึ้นทะเบียน รับรองว่าเป็นฟาร์มโคนมที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติด้านการจัดการฟาร์ม ซึ่งมาตรฐานนี้เป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐาน สำหรับฟาร์มโคนมที่จะได้รับการรับรอง

2. วัตถุประสงค์

มาตรฐานฟาร์มโคนมและการผลิตน้ำนมดิบนี้ กำหนดวิธีปฏิบัติด้านฟาร์ม ด้านการจัดการฟาร์มสุขภาพ โคนม การเก็บรักษาน้ำนมดิบและการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้น้ำนมที่ถูกต้องลักษณะและเหมาะสมสำหรับผู้บริโภค

3. คำนิยาม

ฟาร์มโคนม หมายถึง ฟาร์มที่เพาะเลี้ยงโคนม เพื่อผลิตโคนมและน้ำนมดิบ
การผลิตน้ำนมดิบ หมายถึง การผลิตนมอย่างมีประสิทธิภาพ ได้นมที่บริสุทธิ์ คุณภาพสูงตามความต้องการของผู้บริโภค และสามารถทำรายได้ดีให้กับเกษตรกร

4. องค์ประกอบของฟาร์ม

4.1 ทำเลที่ตั้งฟาร์มโคนม

- 4.1.1 อยู่ในทำเลที่มีการคมนาคมสะดวก
- 4.1.2 สามารถป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคจากภายนอกเข้าสู่ฟาร์มได้
- 4.1.3 อยู่ห่างจากแหล่งชุมชน โรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดสัตว์ และเส้นทางที่มีการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์
- 4.1.4 อยู่ในทำเลที่มีแหล่งน้ำสะอาด ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำใช้ เพื่อการบริโภคอย่างเพียงพอตลอดปี
- 4.1.5 ควรได้รับความยินยอมจากองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
- 4.1.6 เป็นบริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขัง
- 4.1.7 เป็นบริเวณที่โปร่ง อากาศถ่ายเทได้ดี มีต้นไม้ให้ร่มเงาในฟาร์มโคนม และแปลงหญ้าพอสมควร

4.2 ลักษณะของฟาร์มโคนม

- 4.2.1 เนื้อที่ของฟาร์มโคนม
ต้องมีเนื้อที่เหมาะสมกับจำนวนโรงเรือนของฟาร์ม และการอยู่อาศัยของโคนม

4.2.2 การจัดแบ่งพื้นที่

ต้องมีเนื้อที่กว้างขวางเพียงพอ สำหรับการจัดแบ่งการก่อสร้างโรงเรือนอย่างมีระเบียบสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน โดยจะต้องมีการจัดแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วน และมีผังแสดงการจัดวางที่แน่นอนของบริเวณพื้นที่เลี้ยงสัตว์ โรงเก็บอาหารสัตว์ พื้นที่ทำลายซากสัตว์ อาคารสำนักงาน และที่พักอาศัย

4.2.3 บ้านพักอาศัยและอาคารสำนักงาน

อยู่บริเวณอาศัยโดยเฉพาะ ไม่มีการ ใช้อยุ่อาศัยในบริเวณโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ บ้านพักต้องอยู่ในสภาพแข็งแรง สะอาด เป็นระเบียบไม่สกปรกรกรุงรัง มีปริมาณเพียงพอกับจำนวนเจ้าหน้าที่ ต้องแยกห่างจากบริเวณเลี้ยงสัตว์พอสมควร สะอาด ร่มรื่น มีรั้วกัน แยกแยกจากบริเวณเลี้ยงสัตว์ตามที่กำหนดอย่างชัดเจน

4.2.4 ไม่ควรให้สัตว์เลี้ยงที่อาจเป็นพาหะนำโรคเข้าไปในบริเวณเลี้ยงโคนม

4.3 ลักษณะของโรงเรือน

โรงเรือนที่จะใช้เลี้ยงโคนมควรมีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนโคนมที่เลี้ยง ถูกสุขลักษณะและสัตว์อยู่สบาย

5. การจัดการฟาร์ม

5.1 การจัดการโรงเรือน

5.1.1 โรงเรือนและที่ให้อาหาร ต้องสะอาดและแห้ง

5.1.2 โรงเรือนต้องสะดวกในการปฏิบัติงาน

5.1.3 ต้องดูแลซ่อมแซมโรงเรือนให้มีความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน

5.1.4 มีการทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ตามความเหมาะสม

5.1.5 มีการจัดการโรงเรือน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนนำโคเข้าเลี้ยง

5.2 การจัดการด้านบุคคลกร

5.2.1 ให้มีสัตวแพทย์ควบคุมกำกับดูแลด้านสุขภาพสัตว์และสุขอนามัยภายในฟาร์มโคนม โดยสัตวแพทย์ต้องมีใบอนุญาตประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง และได้รับใบอนุญาตผู้ควบคุมฟาร์มโคนมจากกรมปศุสัตว์

5.2.2 ต้องมีจำนวน แรงงานอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวน สัตว์ที่เลี้ยง มีการจัดการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน นอกจากนี้บุคลากรภายในฟาร์ม โคนมทุกคนควรได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี

5.3 คู่มือการจัดการฟาร์ม

ผู้ประกอบการฟาร์ม โคนมต้องมีคู่มือการจัดการฟาร์ม แสดงให้เห็นระบบการเลี้ยง การจัดการฟาร์ม ระบบการบันทึกข้อมูล การป้องกันและควบคุมโรค การดูแลสุขภาพสัตว์และสุขอนามัยในฟาร์มโคนม

5.4 ระบบการบันทึกข้อมูล

ฟาร์ม จะต้องมระบบการบันทึกข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

5.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารฟาร์ม ได้แก่ บุคลากร แรงงาน

5.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการด้านการผลิต เช่น ข้อมูลตัวสัตว์ ข้อมูลสุขภาพสัตว์ ข้อมูลการผลิต และข้อมูลผลผลิต

5.5 ระบบบันทึกด้านอาหารสัตว์

5.5.1 คุณภาพอาหารสัตว์

- แหล่งที่มาของอาหารสัตว์

ก. ในกรณีซื้ออาหารสัตว์ ต้องซื้อจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525

ข. ในกรณีผสมอาหารสัตว์ใช้เอง ต้องมีคุณภาพอาหารสัตว์ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตาม พ.ร.บ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ 2525

- ภาชนะบรรจุและการขนส่ง

ภาชนะบรรจุอาหารสัตว์ ควรสะอาด ไม่เคยใช้บรรจุวัตถุที่มีพิษ ปุ๋ย หรือวัตถุอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสัตว์ สะอาด แข็ง กั้นความชื้นได้ ไม่มีสารที่จะปนเปื้อนกับอาหารสัตว์

- การตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์

ควรมีการตรวจ สอบ อาหารสัตว์อย่างง่าย นอกจากนี้ จะต้องสุ่มตัวอย่างอาหารสัตว์ส่งห้องปฏิบัติการที่เชื่อถือได้ เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพและสารตกค้างเป็นประจำ และเก็บบันทึกผลการตรวจวิเคราะห์ไว้ให้ตรวจสอบได้

5.5.2 การเก็บรักษาอาหารสัตว์

ต้องมีสถานที่เก็บอาหารสัตว์แยกต่างหาก กรณีมีวัตถุดิบเป็นวิตามินควรเก็บในห้องปรับอากาศ ห้องเก็บอาหารสัตว์ต้องสามารถรักษาสภาพของอาหารสัตว์ไม่ให้เปลี่ยนแปลง สะอาด แห้ง ปลอดภัยจากแมลง และสัตว์ต่าง ๆ ควรมีแผงไม้รองด้านล่างของภาชนะบรรจุอาหารสัตว์

6. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

6.1 ฟาร์มโคนมจะต้องมีระบบเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้รวมถึงการมีโปรแกรมทำลายเชื้อโรคก่อนเข้าและออกจากฟาร์ม การป้องกันการสะสมของเชื้อโรคในฟาร์ม การควบคุมโรคให้สงบโดยเร็วและไม่ให้แพร่ระบาดจากฟาร์ม

6.2 การบำบัด

6.2.1 การบำบัดโรคสัตว์ ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พ.ศ.2505

6.2.2 การใช้ยา สัตว์ต้องปฏิบัติตาม ข้อกำหนดการใช้ยาสำหรับสัตว์ (มอก.7001-2540)

7. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

สิ่งปฏิกูลต่างๆ รวมถึงขยะต้องผ่านการกำจัดอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อ อยู่อาศัย ช้างเคียง หรือสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

7.1 ขยะมูลฝอย

ทำการเก็บในถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำไปกำจัดทิ้งในบริเวณที่ทิ้งของเทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์กรท้องถิ่น

7.2 ซากสัตว์ ทำการกลบฝังหรือทำลาย

7.3 มูลสัตว์

นำไปทำเป็นปุ๋ยหรือหมักเป็นปุ๋ย โดยไม่ทิ้งหรือ กองเก็บในลักษณะที่จะทำให้เกิดกลิ่นหรือความรำคาญ แก่ผู้อาศัยอยู่ข้างเคียง

7.4 น้ำเสีย

ฟาร์มโคนมจะต้องจัดให้มีระบบเก็บกักหรือบำบัด น้ำเสียให้เหมาะสมทั้งนี้ น้ำ ที่ระบายออกนอกฟาร์ม จะต้องมีความเป็นมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งที่กำหนด

8. การผลิตน้ำนม

8.1 ตัวแม่โคให้นม

ฟาร์มโคนมต้องมีการเตรียมแม่โคก่อนทำการรีดนม ให้สะอาด และไม่เครียด ก่อนการรีดนม

8.2 การรีดนมโค

ฟาร์มโคนมควรมี การทดสอบความผิดปกติของน้ำนมก่อนรีดลงถังรวม การรีดนมโค ควรให้ถูกต้องตามหลักวิธีการรีดนมด้วยมือ หรือด้วยเครื่องรีดนม และมีการ ปฏิบัติต่อเต้านมโคนมและน้ำนมที่ผิดปกติตามหลักคำแนะนำของสัตวแพทย์

9. การเก็บรักษาและการขนส่งน้ำนมดิบ

9.1 สำหรับเกษตรกร

ฟาร์มโคนมต้องรีบขนส่งนมที่รีดได้ ไปยังถังรวมนมของศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบให้เร็วที่สุดและหลังจากส่งน้ำนมแล้วควรทำความสะอาดถังรวมนมของฟาร์มโดยเร็ว ให้พร้อมใช้งานในครั้งต่อไปได้สะดวก

9.2 สำหรับศูนย์รวมน้ำนมดิบ

ควรมีระบบทำความสะอาดเย็นน้ำนมดิบก่อนรวมในถังนมรวมของศูนย์รวมน้ำนม และควรทำความสะอาดอุปกรณ์เก็บรักษาน้ำนมทั้งหมด ตามหลักวิธีที่ผู้ผลิตอุปกรณ์เก็บรักษาน้ำนม ได้กำหนดไว้ อย่างเคร่งครัด

9.3 คุณภาพน้ำดิบ

คุณภาพน้ำนมดิบโดยรวมของฟาร์มโคนม ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 26 พ.ศ. 2522 และหรือมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม นมสด (มอก. 738-2530)

ภาคผนวก

1. ข้อกำหนดการใช้ยาสำหรับสัตว์ (มอก.7001-2540)
2. พระราชบัญญัติควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พ.ศ.2505
3. มาตรฐานคุณภาพน้ำใช้
4. พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2525
5. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 26 (พ.ศ.2522)
6. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม นมสด (มอก. 728-2530)
